

Kommunes egen Sag at tage denne Side af Forholdene i Betragtning, og jeg tror, at er der nogen, som forsømmer noget i Retning af at sikre gode og hensigtsmæssige Færdselslinier gennem den store By København, turde det være de kommunale Myndigheder i København og ikke Staten. I alt Fald er det de kommunale Myndigheders Sag at ordne disse Spørgsmaal her.

Dernæst skal jeg ogsaa sige over for ærede Medlemmer, som nu ville gaa bort fra denne Plan og over til andre Planer, at vi skulle tage os vel i Vare for paany at føre denne Sag ud i det uvisse, thi det turde saa blive det visse, at Bekostningerne vilde blive betydelig større end de Bekostninger, hvortil vi dog nu kunne synes at være begrænsede, naar vi acceptere den Plan, som her foreligger. Og navnlig over for dem, der paa samme Tid, som de tale om at kunne antage Projektet af de Herrer Arkitekter Mørk-Hansen og Brummer, tale om ikke at anvende Slotsbygningen til Rigsdag og Slot, men til Rigsdag og Regeeringsbygning i det hele, vil jeg sige, at dette, synes jeg, rummer en Modsigelse, der let vil føre til at gøre det hele Spørgsmaal uløseligt. Og jeg ønsker, hvad jeg har hørt saa mange andre udtale, at vi nu maa komme til en Løsning, thi komme vi nu ud i det uvisse igen, turde det være, at Løsningen vil ligge langt ude i Fremtiden.

Hammerich: Jeg kan fatte mig nogenlunde kort, idet adskilligt af, hvad jeg mener om dette Spørgsmaal, alt har faaet sit Udtryk, og jeg i det hele og store kan slutte mig til den Grundbetragtning, der laa bag ved de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger). Jeg ønsker ligesom han, at vi i Aar skulle naa til en Afgørelse af dette Spørgsmaal, og at Sagen skal blive løst nogenlunde paa Basis af, hvad der nu foreligger. Men jeg er ganske vist noget mere end han enig med Ordføreren for Flertallet, naar denne udtalte, at saa naaede vi dog ikke nogen ideal Løsning. Vi ere i det hele ret vanskeligt stillede her i Rigsdagen, naar vi nu staa overfor Afgørelsen paa et saa uklart Grundlag som det, der foreligger. Sagen har været for en Kommission. Denne har gjort sin Indstilling og paa Basis heraf har Trafikministeren igen gjort sin Indstilling. Havde vi endda i disse Indstillinger haft blot nogenlunde et Flertal af dem, der have arbejdet med Sagen, for det, der foreslaas,

kunde vor Behandling være bleven, hvad den dog egentlig helst skulde være, nemlig væsentlig formel og finansiel Tilslutning til det, der foreligger! Saaledes er Forholdet jo imidlertid ikke. Det er jo saa langt fra et Flertal, at det nærmest synes, som om det er et Mindretal, der er kommet med Forslaget til Ministeren, og desuden vide vi jo, at samtlige Arkitekter, der have haft med Sagen at gøre, ikke have kunnet slutte sig til det foreliggende Projekt, ja, de ere gaaede saa vidt, at de have udtalt, at det i det hele er en Opgave, der ikke kan løses paa Basis af det foreliggende Program. Denne Udtalelse vilde jo være meget vanskelig at komme uden om og næsten fældende, hvis ikke de samme Arkitekter havde været med at indbyde til en Konkurrence paa Basis af dette samme Program. Det have de imidlertid været med til, og derfor kunne og maa vi nu undersøge, om de ogsaa have haft Ret til at sige, at den stillede Opgave er uløselig. Det er lidt vanskeligt helt at finde ud af, hvorpaa de grunde dette deres Skøn, men i det hele og store tror jeg, det grundes paa en Paastand, som man maa give dem Ret i, om, at det indre af en Bygning skal give sit Præg til det ydre, at der skal være Harmoni mellem det indre og ydre. Men naar de saa derefter tilføje, at derfor kunne en Rigsdagsbygning og et Slot ikke forliges i den samme Bygning, kan jeg i alt Fald ikke følge med. Tværtimod har jeg rundt omkring, ogsaa her til Lands, set Slotte, der rummede langt mere heterogene Elementer og dog dannede et harmonisk Hele, Slotte, hvor man i den ene Fløj har en Kirke, i den anden en Gildehal, i den tredje daglige Boliger, for slet ikke at tale om Fangerum — altsaa i høj Grad heterogene Elementer, trods hvilke den samlede Bygning dog dannede et harmonisk Hele. Jeg kunde forstaa, at man sagde, at Spørgsmaalet ikke er løst i det foreliggende Projekt, og for saa vidt er jeg enig med Arkitekterne, men jeg kan ingenlunde gaa ind paa, at det skulde være uløseligt, saa vist som vi dog maa indrømme, at en Bolig for Kongen, for Repræsentanten for den udøvende Magt, og for Rigsdagen, den lovgivende Magt, mindst lige saa godt kan harmonere som f. Eks. en Kirke og en Gildehal i samme Bygning. I øvrigt har det undret mig, at de samme Arkitekter, som udtale dette saa bestemt, ikke have været i Stand til at give det Forslag, der dog i store Træk opfylder deres Fordringer, det af Brummer og Mørk-Hansen udarbejdede Forslag, en